

ikke alene et Retfærdighedsspørgsmaal, men ogsaa et Magtspørgsmaal. Det er et Magtspørgsmaal for Højre, idet dette Partis Magt vil betydeligt forøges, betydeligt underbygges ved en større Repræsentation i Folketinget. Det er derfor ganske naturligt, at naar et Magtspørgsmaal rejses fra en Side, rejses det ogsaa fra den anden Side. Naar Spørgsmaalet om Forholdstalsvalg rejses her i dette Forhold, er det ganske naturligt, at Demokratiet rejser Spørgsmaalene om Landstingets Valgmaade og Landstingets Sammensætning. De to Spørgsmaal hænge saa nøje sammen, at man ikke kan tage det ene Spørgsmaal frem, uden at det andet følger med. Man kan ikke tage Spørgsmaalet om Forholdstalsvalg til Folketinget frem, uden at man ogsaa nødes til at beskæftige sig med Landstingets Valgmaade og Sammensætning. Det er jo Magtspørgsmaal fra begge Sider, og det ene Spørgsmaal drager det andet med sig. — Men naar Forholdet er det, komme vi heller ikke videre fra den Side, fra Højres Side, saa er ogsaa den Side af Salen valen overfor det foreliggende Forslag, og saa kan det ikke gennemføres.

Vi Socialdemokrater kræve Grundloven opfyldt. Man ser altsaa, hvorledes de tre Partiers Stilling er, og der bliver da kun et Mindretal tilbage, der ønsker Forslaget gennemført, som det er forelagt, og dette Mindretal vil vedblive at være Mindretal, saa længe Forholdene ere, som de ere. Derfor er dette Forslag efter min Opfattelse uigennemførligt, og alene af den Grund burde det bortfalde.

Naar man gaar ud fra den Betragtning, som jeg har, er det ganske klart, at man maa kræve, at Regeringen opfylder Grundloven, og den højtærede Konseilspræsident selv, den tidligere Ordfører for Højre (Matzen), det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal), saa at sige Mænd fra alle Sider, have da ogsaa udtalt, at man maatte komme dertil, naar denne Vej var lukket. Det er derfor ganske naturligt, at vi kræve Grundloven opfyldt. Jeg vil derfor henstille, at man søger at faa Klarhed og Mening i derne Sag, søger at faa Klarhed over, om vi skulle blive ved Aar efter Aar at slæbe dette Lig rundt i Landet, eller vi skulle søge at faa de uretfærdige og uforvarselige Forhold ændrede. Jeg vil altsaa anmode den højtærede Konseilspræsident om at give et klart Svar paa det Spørgsmaal, jeg har rettet til ham.

Konseilspræsidenten (*J. C. Christensen*): Saaledes som Sagen har foreligget, har det staaet mig klart, at der burde gøres et alvorligt Forsøg paa at faa gennemført en Forandring af Grundlovens § 32. Fra alle Sider har man egentlig erkendt, at et saa stort Tal af Folketingsmedlemmer, som vi vilde faa ved Gennemførelsen af den Regel, som nu bestaar i § 32, ikke var ønskeligt. Man har endog saa stærkt været inde derpaa fra en enkelt Side, at man i sin Tid ikke vilde gaa med til at opfylde Grundlovens § 32. Ved den Forhandling, som førtes for et Par Aar siden i Folketinget, enedes alle Parter om at gøre et Forsøg paa at faa en Grundlovsændring gennemført. Alle Parter enedes derom, og da der den Gang var Tale om Forholdstalsvalg — fra Højres Side var der stillet Forslag om en Dagsorden i saa Henseende —, frafaldt man det i Folketinget. Da baade Forslaget til Beslutning og de stillede Dagsordener faldt bort, frafaldt man tillige dette Krav. Et Par af Talerne fra Højres Side udtalte sig saaledes, at man neppe kunde forstaa andet, end at de ogsaa vare villige til at lade Kravet om Forholdstalsvalg falde. Jeg skal citere en Udtalelse fra den Gang. Da der var Udsigt til, at alle Dagsordener maatte falde bort, begærede Folketingsmanden for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller) Ordet og sagde: „Skønt der synes at være almindelig Stemning i Salen for straks nu at slutte Debatten, have mine Meningsfæller dog ønsket, at der endnu fra vor Side skulde tilføjes nogle Bemærkninger. Jeg skal gøre mine saa korte som muligt.“ — Jeg læser denne Indledning ogsaa, fordi det deraf fremgaar, at det er efter Samraad med sine Meningsfæller, den nævnte Folketingsmand fremsatte sine Udtalelser. Han tilføjer saa: „Ønsket om at gaa Grundlovsforandringens Vej er saa stærkt, at jeg ikke tvivler om, at Byerhvervene endogsaa ville gaa med til at lade Forhandlingen om en Grundlovsændring ske paa Grundlag af den nuværende Sammensætning af begge Rigsdagens Ting fremfor først at vente paa at faa en Forandring i Folketingets Sammensætning.“ Det er jo ganske klare og tydelige Ord. Jeg maatte derfor gaa ud fra, at alle Partier, da de jo havde sluttet sig til Tanken om en Grundlovsændring, ogsaa vare enige om, at denne Ændring gjaldt alene Tallet paa Folketingets Medlemmer. Da jeg Aaret efter forelagde Forslag om en Ændring i Grund-